

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความพร้อมในการทำงาน
สำหรับนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
**The Development of Training Program to Enhance Working Readiness
for Thai Language for Communication Internship Students**

กรรณิการุ สุพิชญ์¹ / ชีรชัย เนตรนอมศักดิ์² / นฤมล อินทร์ประสิทธิ์³

Kannika Supich / Teerachai Nethanomsak / Narumol Inprasitha

¹⁻³ สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Program of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความพร้อมในการทำงานสำหรับนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร แบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ระยะที่ 2 นำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ฝึกงานในสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินความพร้อมในการทำงานแบบมาตรประมาณค่า และแบบประเมินความพร้อมในการทำงานจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมความพร้อมในการทำงานสำหรับนักศึกษาฝึกงาน บูรณาการแนวคิด CTR-PAR-Based Curriculum ในการออกแบบหลักสูตร โดยนำแนวคิดหลักสูตรแบบเน้นสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum) มาออกแบบกิจกรรมในหน่วยฝึกอบรม นำแนวคิดหลักสูตรแบบเน้นงานปฏิบัติ (Task-Based Curriculum) มากำหนดภาระงานเพื่อฝึกปฏิบัติ และนำแนวคิดหลักสูตรแบบเน้นการวิจัย (Research-Based Curriculum) มาเป็นกรอบในการกำหนดขั้นตอนการฝึกอบรม โดยการพัฒนาหลักสูตรอาศัยความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับแหล่งฝึกงานผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ผลการใช้หลักสูตรพบว่านักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีผลรวมการประเมินคุณลักษณะความพร้อมในการทำงานแต่ละด้านมากกว่าร้อยละ 80 และมีผลรวมการประเมินทุกด้านมากกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม, ความพร้อมในการทำงาน, นักศึกษาฝึกงาน

Abstract

This research article aimed to develop a training program which would enhance working readiness for the internship students. It was divided into 2 phases: Phase 1 was to develop a training program; and phase 2 was to implement the training program with 2 internship students at the National Broadcasting Services of Thailand, Ubonratchathani province. Research instruments were a working readiness evaluation form (rating scale) and a working readiness interview form. The data was analyzed as average and standard deviations. CTR-PAR-Based Curriculum was employed for designing the Competency-Based Curriculum to create unit activities, Task-Based Curriculum to create tasks, and Research-Based Curriculum to be a framework in creating training steps. The training program was developed by Participatory Action Research altogether with the collaboration of the education institute and the internship organization. It was found that the target internship students had reached over 80% of each working readiness characteristics evaluation and over 70% of overall working readiness characteristics evaluation as the criteria set.

Keywords: training program, working readiness, internship students

บทนำ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์เป็นฐาน เพื่อผลิตบัณฑิตให้ได้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำ มีทักษะในการทำงานมากกว่าการรู้รอบในเชิงทฤษฎี และปรับเปลี่ยนการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องในศตวรรษที่ 21 (Office of the Higher Education Commission, 2009) อย่างไรก็ตามจากรายงานผลคุณภาพบัณฑิตยังพบว่ากำลังคนที่สถานศึกษาผลิตขาดคุณลักษณะทักษะที่สำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหาในการทำงาน การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบในงาน ความซื่อสัตย์ ความอดทน ภาวะผู้นำ ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ยังไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตรงกับลักษณะงาน (Office of the Education Council, 2011)

แนวทางหนึ่งที่สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการเพื่อเตรียมผู้เรียนให้เกิดความพร้อม ฝึกการปรับตัวให้สามารถทำงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา คือการจัดให้มีรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือรายวิชาการฝึกงานในหลักสูตร เพื่อให้ นักศึกษาบูรณาการความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงในการฝึกงาน มีโอกาสฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน เรียนรู้ชีวิตการทำงานและวัฒนธรรมขององค์กร รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนับเป็นสนามทดลองการปฏิบัติงานที่มีความจำเป็นอย่างมากต่อผู้เรียน อย่างไรก็ตาม การจัดการรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถาบันการศึกษามีปัญหาอยู่หลายประการ ได้แก่ 1) ปัญหาเรื่องแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กล่าวคือ แหล่งฝึกงานไม่ค่อยให้ความสนใจนักศึกษาฝึกงานเท่าที่ควร บางแห่งมอบหมายงานไม่ตรงกับความรู้ที่เรียนมา 2) ปัญหาเรื่องการจัดการรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ดูแลเอาใจใส่ ทำให้นักศึกษาไม่ทราบขั้นตอนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Sujaree, 2008) ขาดการออกนิเทศและติดตามนักศึกษาฝึกงานอย่างต่อเนื่อง บางแหล่งฝึกงานไม่มีอาจารย์ไปนิเทศ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องความประพฤตินักศึกษาที่ขาดความรับผิดชอบ ไม่ตรงต่อเวลา และไม่มี ความอดทน (Tiamtan & Koongaew, 2011) สอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์ตัวแทนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทยและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ได้สะท้อนว่า แหล่งฝึกงานไม่มีการวางแผนมอบหมายงานที่ชัดเจน ทำให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติทั้งงานที่เกี่ยวข้องกับความรู้ที่เรียนมา เช่น งานเขียนเอกสารราชการ งานจดบันทึกการประชุม งานติดต่อสื่อสารกับผู้รับบริการ เป็นต้น และงานที่ไม่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานด้านการเงิน

ส่งผลให้นักศึกษาไม่มีความมั่นใจในการทำงานเท่าที่ควร เนื่องจากได้นำความรู้เพียงบางส่วนเท่านั้น มาใช้ในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้แหล่งฝึกงานไม่ได้กำหนดให้มีพี่เลี้ยงดูแลให้คำแนะนำหรือ สะท้อนผลการทำงาน ซึ่งนักศึกษาเห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะพี่เลี้ยงคือผู้ที่เห็นพัฒนาการการ ปฏิบัติงานของนักศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นการฝึกงาน และเป็นผู้ที่สามารถสะท้อนผลการ ปฏิบัติงานของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่พบบดงกล่าวมาข้างต้น จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาขาดคุณลักษณะที่สำคัญในการทำงาน

สถาบันการศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรหรือการบริหารจัดการ หลักสูตรเพื่อส่งเสริมนักศึกษาให้มีความพร้อมเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีภายหลังสำเร็จ การศึกษา และไม่เพียงแต่สถาบันการศึกษาเท่านั้นที่มีหน้าที่ส่งเสริมนักศึกษาให้เกิดคุณลักษณะ ความพร้อมด้านการทำงาน สถานประกอบการนับเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ เนื่องจากนักศึกษาจะ ได้รับการฝึกฝนทักษะจากแหล่งฝึกงาน และเมื่อประสบปัญหาในการทำงานก็สามารถแก้ไขปัญหา ได้ นอกจากนี้สถานประกอบการซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิตโดยตรงจะทราบดีว่าบัณฑิตลักษณะใดที่สถาน ประกอบการต้องการ ดังนั้นการให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมวางแผน และกำกับติดตาม กระบวนการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใน การทำงานได้

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกงานซึ่งมีโอกาสพัฒนาตนเองในขณะที่ฝึกงานได้มี คุณลักษณะความพร้อมในการทำงานมากยิ่งขึ้น ด้วยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อใช้ควบคู่ไปกับ การฝึกงาน สาเหตุที่พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมเป็นกระบวนการจัดการ เรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ที่จะช่วยปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น (Goldstein, 1993) โดยมุ่งหวังว่าเมื่อนักศึกษาฝึกงานผ่านการฝึกอบรมให้เกิดคุณลักษณะความพร้อมในการทำงานแล้ว จะสามารถนำคุณลักษณะที่เกิดขึ้นไปใช้ได้จริงภายหลังที่สำเร็จการศึกษา ทั้งยังเป็นการสร้างความ เชื่อมั่นให้สถานประกอบการมากยิ่งขึ้นในการรับบัณฑิตเข้าทำงานในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความพร้อมในการทำงานสำหรับนักศึกษาฝึกงาน สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยมีกระบวนการ 4 ขั้นตอน (P-A-O-R) ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การลงมือปฏิบัติ (Action) 3) การสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) การสะท้อนผล (Reflection) (Chantavanich, 1988; Kemmis & McTaggart, 2013) บนฐานการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ สถาบันการศึกษา และแหล่งฝึกงานได้เข้ามาเป็นผู้ร่วมขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยกำหนดสถาบันการศึกษาเป้าหมายด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 เป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารหรือสาขาวิชาภาษาไทยและการสื่อสารที่ในหลักสูตรระบุให้มีรายวิชาการฝึกงานหรือรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและมีนักศึกษาออกฝึกงานต่อเนื่อง ประการที่ 2 เป็นสถาบันการศึกษาที่มีการบริหารจัดการรายวิชาการฝึกงานหรือรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่แตกต่างจากสถาบันการศึกษาอื่น และประการที่ 3 เป็นสถาบันการศึกษาที่พร้อมให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมปฏิบัติการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ผลการคัดเลือกได้แก่ สาขาวิชาภาษาไทยและการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในส่วนของแหล่งฝึกงานผู้วิจัยกำหนดแหล่งฝึกงานเป้าหมายโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 เป็นแหล่งฝึกงานที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีเข้าฝึกงานมากกว่า 1 รุ่น และเป็นมีนักศึกษาออกฝึกงานในปีการศึกษา 2559 และ ปีการศึกษา 2560 ประการที่ 2 เป็นแหล่งฝึกงานที่มีการมอบหมายงานให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติตรงตามสาขาวิชา ประการที่ 3 เป็นแหล่งฝึกงานที่พร้อมให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมปฏิบัติการวิจัยแบบมีส่วนร่วม และประการที่ 4 เป็นแหล่งฝึกงานที่ผู้วิจัยจะสามารถเข้าไปปฏิบัติงานภาคสนามได้สะดวก ผลการคัดเลือกได้แก่ สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รวมถึงศึกษาสภาพการจัดการรายวิชาการฝึกงานจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา 1411 499 การฝึกงาน จำนวน 1 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านรายวิชาการฝึกงานแล้วจำนวน 3 คน

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่กำลังจะออกฝึกงานจำนวน 3 คน และศึกษาสภาพการจัดการการฝึกงานในแหล่งฝึกงานจากหัวหน้าแหล่งฝึกงาน จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่ในแหล่งฝึกงาน จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีการสนทนากับแหล่งข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 2 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มานำเสนอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 11 คน และผู้แทนแหล่งฝึกงานจำนวน 2 คน พิจารณาและร่วมวางแผน (Planning) กำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันประชุมปฏิบัติการ (Action) จัดทำหลักสูตรตามแผนการจัดทำที่ได้ตกลงไว้ ผู้วิจัยสังเกต (Observation) ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตร โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ระดับแรก ภายหลังจากได้ร่างหลักสูตรฝึกอบรม ใช้วิธีการตรวจสอบโดยสมาชิก (Member Checking) ด้วยการนำร่างหลักสูตรนั้นกลับไปให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรอีกครั้ง และแก้ไขปรับปรุงร่างหลักสูตร จากนั้น ตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตรระดับที่ 2 จัดให้มีการประชุม โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 คน ร่วมวิพากษ์หลักสูตรเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบ เนื้อหา และเอกสารประกอบหลักสูตร พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 5 ผู้วิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection) ว่ามีประเด็นใดบ้างที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประเด็นใดที่ต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุง และจะปรับปรุงอย่างไร

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันประชุมวางแผน (Planning) การนำหลักสูตรไปใช้ โดยกำหนดวางแผนเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนนักศึกษาออกฝึกงาน

ระหว่างที่นักศึกษาฝึกงาน และภายหลังจากนักศึกษาฝึกงานแล้วเสร็จ รวมถึงการแบ่งบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรแต่ละระยะ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการใช้หลักสูตร (Action) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทยและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีที่ฝึกงานในสถานีวิฑูรกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 2 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมจำนวน 6 หน่วยฝึกอบรมควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกงาน รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 280 ชั่วโมง แบ่งเป็น การพบกลุ่มย่อยเพื่อฝึกอบรม 30 ชั่วโมง และการฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกงาน 250 ชั่วโมง ผู้วิจัย อาจารย์นิเทศก์ และพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกงานร่วมสังเกต (Observation) การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาฝึกงานในระหว่างการฝึกอบรมแต่ละหน่วย และระหว่างการฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกงาน ร่วมกับการสัมภาษณ์นักศึกษา หัวหน้าแหล่งฝึกงาน และผู้ที่ปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาในระหว่างการฝึกงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความพร้อมในการทำงานสำหรับนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร เอกสารประกอบหลักสูตร และเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ แบบประเมินความพร้อมในการทำงานแบบมาตราประมาณค่า และแบบประเมินความพร้อมในการทำงานจากการสัมภาษณ์ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัยทั้งหมดผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยการร่วมวิพากษ์ความถูกต้องเหมาะสมขององค์ประกอบ เนื้อหา และเอกสารประกอบหลักสูตร จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัย อาจารย์นิเทศก์ และพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกงานร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) การนำหลักสูตรไปใช้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือ ผู้วิจัย อาจารย์นิเทศก์ และพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกงานร่วมสะท้อนผลการใช้หลักสูตรเมื่อเสร็จสิ้นแต่ละหน่วยฝึกอบรมเพื่อพิจารณาว่าคุณลักษณะใดบ้างที่นักศึกษามุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด มีประเด็นใดที่ต้องแก้ไขเพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น และต้องปรับปรุงอย่างไร ส่วนที่สอง คือภายหลังจากเสร็จสิ้นการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัย อาจารย์นิเทศก์ พี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกงาน และนักศึกษาฝึกงานร่วมกันสะท้อนคุณลักษณะความพร้อมในการทำงานที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา และสรุปผลการฝึกงาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยระยะที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ผู้วิจัยออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมด้วยการ บูรณาการแนวคิด CTR-PAR-Based Curriculum โดยนำแนวคิดหลักสูตรแบบเน้นสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum) ที่มุ่งเน้นพัฒนาสมรรถนะและเจตคติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน มาใช้ออกแบบกิจกรรมในหน่วยฝึกอบรมและกิจกรรมในการปฏิบัติงาน นำแนวคิดหลักสูตรแบบเน้นงานปฏิบัติ (Task-Based Curriculum) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสร้างชิ้นงานด้วยตนเองผ่านการฝึกฝนในสถานการณ์จริงจนเกิดความชำนาญ กำหนดภาระงานให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในแหล่งฝึกงาน และนำแนวคิดหลักสูตรแบบเน้นการวิจัย (Research-Based Curriculum) ที่มุ่งเน้นการนำกระบวนการวิจัยมาให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงาน ฝึกการแก้ปัญหา มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดขั้นตอนการฝึกอบรม โดยการพัฒนาหลักสูตรอาศัยความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกงานผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ร่วมวิเคราะห์ ปัญหา ร่วมกันวางแผน และร่วมกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความพร้อมในการทำงานสำหรับนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม
- 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม
- 3) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร

ฝึกอบรมเป็น 6 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 วางเป้าหมายการฝึกงาน หน่วยที่ 2 ทำความรู้จักแหล่งฝึกงาน หน่วยที่ 3 เข้าสู่แหล่งฝึกงาน หน่วยที่ 4 สังเกตเรียนรู้สภาพการทำงานในแหล่งฝึกงาน หน่วยที่ 5 การคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาโครงการในการปฏิบัติงาน และหน่วยที่ 6 ทวนความคิดสะท้อนการปฏิบัติงาน

4) แนวทางการฝึกอบรม ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยมาเป็นกรอบเพื่อกำหนดขั้นตอนการฝึกอบรม มี 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน ชั้นที่ 2 ออกแบบการแก้ปัญหา ชั้นที่ 3 สร้างสรรค์โครงการ ชั้นที่ 4 วิเคราะห์ผลงานผสานการสะท้อนตนเอง และชั้นที่ 5 สรุปผลงานผ่านหลายมุมมอง

- 5) สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

6) คุณสมบัติของแหล่งฝึกงาน

7) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

ผลการวิจัยระยะที่ 2 ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ พบว่า ภายหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมที่เลี้ยงนักศึกษาฝึกงาน อาจารย์นิเทศก์ และผู้วิจัย ร่วมกันประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาฝึกงานกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบประเมินความพร้อมในการทำงานแบบมาตรประมาณค่า และแบบประเมินความพร้อมในการทำงานจากการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ จากนั้นนำผลการประเมินไปพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักศึกษาที่เข้ารับการอบรมได้รับผลการประเมินแต่ละด้านไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และเมื่อรวมผลการประเมินทุกด้านแล้วไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

ผลการประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา A จากแบบประเมินความพร้อมในการทำงานแบบมาตรประมาณค่า พบว่า ในด้านความรู้ (ร้อยละ 30) นักศึกษามีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) คิดเป็นร้อยละ 26.40 ในด้านทักษะ (ร้อยละ 50) นักศึกษามีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) คิดเป็นร้อยละ 41.50 และในด้านเจตคติ (ร้อยละ 20) นักศึกษามีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) คิดเป็นร้อยละ 19.0 นักศึกษามีผลรวมการประเมินทุกด้านคิดเป็นร้อยละ 86.90 แสดงว่านักศึกษา A มีผลรวมการประเมินความพร้อมในการทำงานแต่ละด้านมากกว่าร้อยละ 80 และมีผลรวมการประเมินทุกด้านมากกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนผลการประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา A จากแบบประเมินความพร้อมในการทำงานจากการสัมภาษณ์ พบว่า ในด้านความรู้ (ร้อยละ 30) นักศึกษามีผลรวมการประเมินคิดเป็นร้อยละ 26.25 ในด้านทักษะ (ร้อยละ 50) นักศึกษามีผลรวมการประเมินคิดเป็นร้อยละ 42.71 และในด้านเจตคติ (ร้อยละ 20) นักศึกษามีผลรวมการประเมินคิดเป็นร้อยละ 20.0 นักศึกษามีผลรวมการประเมินทุกด้านคิดเป็นร้อยละ 88.96 แสดงว่านักศึกษา A มีผลรวมการประเมินความพร้อมในการทำงานแต่ละด้านมากกว่าร้อยละ 80 และมีผลรวมการประเมินทุกด้านมากกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา B จากแบบประเมินความพร้อมในการทำงานแบบมาตรประมาณค่า พบว่า ในด้านความรู้ (ร้อยละ 30) นักศึกษามีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) คิดเป็นร้อยละ 24.78 ในด้านทักษะ (ร้อยละ 50) นักศึกษามีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) คิดเป็นร้อยละ 41.80 และในด้านเจตคติ (ร้อยละ 20) นักศึกษามี

ค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) คิดเป็นร้อยละ 19.0 นักศึกษามีผลรวมการประเมินทุกด้านคิดเป็นร้อยละ 85.58 แสดงว่านักศึกษา B มีผลรวมการประเมินความพร้อมในการทำงานแต่ละด้านมากกว่าร้อยละ 80 และมีผลรวมการประเมินทุกด้านมากกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนผลการประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา B จากแบบประเมินความพร้อมในการทำงานจากการสัมภาษณ์ พบว่า ในด้านความรู้ (ร้อยละ 30) นักศึกษามีผลรวมการประเมินคิดเป็นร้อยละ 26.25 ในด้านทักษะ (ร้อยละ 50) นักศึกษามีผลรวมการประเมินคิดเป็นร้อยละ 41.67 และในด้านเจตคติ (ร้อยละ 20) นักศึกษามีผลรวมการประเมินคิดเป็นร้อยละ 20.0 นักศึกษามีผลรวมการประเมินทุกด้านคิดเป็นร้อยละ 87.92 แสดงว่านักศึกษา B มีผลรวมการประเมินความพร้อมในการทำงานแต่ละด้านมากกว่าร้อยละ 80 และมีผลรวมการประเมินทุกด้านมากกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

อภิปรายผล

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความพร้อมในการทำงานสำหรับนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มีข้อค้นพบที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ทำให้ผู้วิจัยได้หลักสูตรฝึกอบรมที่ผสมผสานแนวคิดตามหลักการออกแบบหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการบูรณาการ 4 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดหลักสูตรแบบเน้นสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum) โดยผู้วิจัยพิจารณาว่านักศึกษาต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะใดบ้างจึงจะเกิดคุณลักษณะความพร้อมในการทำงาน จากนั้นจึงออกแบบกิจกรรมในหน่วยฝึกอบรมทั้ง 6 หน่วย และกิจกรรมที่นักศึกษาต้องปฏิบัติระหว่างการฝึกงาน เมื่อนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม นักศึกษาจะได้รับการฝึกฝนและพัฒนาสมรรถนะที่ส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะความพร้อมในการทำงานทั้งในระหว่างการฝึกอบรมและในระหว่างการปฏิบัติงานในแหล่งฝึกงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Suthirath (2014), Tongaht (2013) และ Sudsomboon (2007) ที่กล่าวว่า วิธีคิดเบื้องต้นในการออกแบบหลักสูตรแบบเน้นสมรรถนะ คือมุ่งตอบคำถามพื้นฐานว่า “สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนเป็นและสามารถทำได้ในสถานการณ์จริงหลังจากที่จบการศึกษาคืออะไร” คำตอบของคำถามนี้จะทำให้ผู้ออกแบบหลักสูตรหันกลับมาวิเคราะห์ความสามารถสุดท้ายก่อนจบหลักสูตรว่าผู้เรียนต้องมีความสามารถด้านใดบ้าง โดยการจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

แนวคิดที่สองได้แก่ แนวคิดหลักสูตรแบบเน้นงานปฏิบัติ (Task-Based Curriculum) ซึ่งแหล่งฝึกงานเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกงานได้ใช้ทักษะทางภาษาทั้ง การฟัง พูด อ่าน เขียน โดยการมอบหมายงานให้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ การใช้ภาษาเพื่อสร้างผลงานในหลากหลายวัตถุประสงค์ นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการทำงาน เรียนรู้การใช้ภาษาจากข้อผิดพลาดและร่วมกันแก้ไขปรับปรุง ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามี ความสามารถในการสื่อสาร สามารถประยุกต์ความรู้มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางภาษาได้ เกิด เป็นประสบการณ์การใช้ภาษาที่หลากหลาย และท้ายที่สุดคือนักศึกษาเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษา สอดคล้องกับแนวคิดของ Candlin (1987), Willis (1996), Skehan (1996) และ Ellis (2004) ที่สรุปว่า แนวคิดงานปฏิบัติเหมาะที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะด้านการสื่อสารอย่าง เป็นระบบ และด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาสู่การทำงาน เนื่องจากเปิดโอกาสให้ เรียนรู้การใช้ภาษาด้วยตนเอง และฝึกฝนการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดความชำนาญใน การใช้ภาษา นอกจากนี้ยังส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่นในการคิดวางแผนใช้ภาษา รวมถึงคิด แก้ปัญหาสถานการณ์ทางภาษาได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังเสริมสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาของ ผู้เรียนเมื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริงอีกด้วย

แนวคิดที่สาม ได้แก่ แนวคิดหลักสูตรแบบเน้นการวิจัย (Research-Based Curriculum) ผู้วิจัยได้นำการจัดการเรียนรู้แบบเน้นการวิจัย ซึ่งมีความเหมาะสมกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมา เป็นกรอบในการกำหนดขั้นตอนการฝึกอบรมแบ่งเป็น 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพการ ปฏิบัติงาน ขั้นที่ 2 ออกแบบการแก้ปัญหา ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์โครงการ ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ผลงาน ผสานการสะท้อนตนเอง และขั้นที่ 5 สรุปผลงานผ่านหลายมุมมอง การใช้กระบวนการวิจัยมาเป็น แนวทางเพื่อกำหนดขั้นตอนการฝึกอบรมนี้ทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ฝึกการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็น สมรรถนะที่แสดงถึงคุณลักษณะความพร้อมในการทำงานทั้งสิ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Phithiyanuwat & Bunterm (1994), Evans & Abbott (1998), Khammani (2012), Sinlarat (2014), และ Wichadee (2011) ที่สรุปว่าการเรียนการสอนที่เน้นการวิจัยมุ่งให้ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยใน การแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ ผู้เรียนจะมีเครื่องมือในการใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างแรงจูงใจใน การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน พร้อมทั้งพัฒนาทักษะหลายประการ เช่น ทักษะการนิยามปัญหา ทักษะการ ตั้งคำถาม ทักษะการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ทักษะการบูรณาการเนื้อหาความรู้ ทักษะการถ่าย

โยงความรู้ ทักษะการสรุปประเด็น การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นต้น และแนวคิดสุดท้าย ได้แก่ แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ซึ่งผู้วิจัยได้นำขั้นตอน P-A-O-R ที่อยู่ในกระบวนการวิจัยมาใช้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาหลักสูตรให้ดำเนินไปพร้อมกับการมีส่วนร่วมของทั้งสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกงาน

2. ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ เมื่อนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายและประเมินผลจากแบบประเมินความพร้อมในการทำงานแบบมาตราส่วนค่าและแบบประเมินความพร้อมในการทำงานจากการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีผลรวมการประเมินความพร้อมในการทำงานแต่ละด้านมากกว่าร้อยละ 80 และมีผลรวมการประเมินทุกด้านมากกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เพราะแนวคิดการออกแบบหลักสูตรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ได้ผ่านการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วว่าสามารถนำมาออกแบบหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้ในกระบวนการสร้างหลักสูตรผู้วิจัยมีกระบวนการตรวจสอบร่างหลักสูตรใน 2 ระดับ คือให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหาในการฝึกงาน การกำหนดทิศทางของหลักสูตร ตลอดจนการวางแผนพัฒนาหลักสูตร ได้ตรวจสอบความถูกต้องสอดคล้องของหลักสูตร จากนั้นเชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ร่วมสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นอีกครั้งและปรับปรุงแก้ไขก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chimplee, Jiraro & Lila (2017) ที่ดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่มโดยเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เต็มใจให้ข้อมูลมาร่วมวิพากษ์และตรวจสอบร่างรูปแบบ และงานวิจัยของ Posrithong, Klechaya & Susaorat (2016) ที่ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาร่วมวิพากษ์ร่างหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้พัฒนาขึ้น ทำให้ได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่สำคัญและนำข้อสรุปจากผู้เชี่ยวชาญมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้หลักสูตรฝึกอบรมมีความสมบูรณ์มากขึ้น และท้ายที่สุดในการบวนการใช้หลักสูตรได้รับความร่วมมือจากทั้งอาจารย์นิเทศก์และแหล่งฝึกงานในการร่วมสะท้อนผลพฤติกรรมของนักศึกษาฝึกงาน และการวางแผนแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมเป็นระยะ จึงทำให้ผลการประเมินความพร้อมในการทำงานของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ Chantavanich (1994) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมวิจัย โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะร่วมศึกษาเรียนรู้หาข้อมูล วิเคราะห์ถึงปัญหา รวมทั้งแก้ไขปัญหา ทั้งแก้ไขปัญหากำลังประสบอยู่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างแข็ง

ขั้นนับตั้งแต่การระบุปัญหาการดำเนินการ การติดตามผล จนถึงขั้นประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ

สรุปผล

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าแนวคิดที่สามารถนำมาบูรณาการเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ส่งเสริมความพร้อมในการทำงาน ได้แก่ แนวคิดหลักสูตรแบบเน้นสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum) แนวคิดหลักสูตรแบบเน้นงานปฏิบัติ (Task-Based Curriculum) แนวคิดหลักสูตรแบบเน้นการวิจัย (Research-Based Curriculum) และการผสานความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกงานผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ผู้วิจัยเรียกแนวคิดที่นำมาบูรณาการครั้งนี้ว่า CTR-PAR-Based Curriculum และเมื่อนำหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายโดยดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมจำนวน 6 หน่วยฝึกอบรมควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึกงาน รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 280 ชั่วโมง พบว่า นักศึกษากลุ่มเป้าหมายมีผลรวมการประเมินความพร้อมในการทำงานแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ มากกว่าร้อยละ 80 และมีผลรวมการประเมินทุกด้านมากกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด นับได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมความพร้อมในการทำงานให้แก่นักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สาขาวิชาที่กำหนดให้มีการฝึกงาน โดยเฉพาะสาขาวิชาสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ซึ่งมีบริบทการฝึกงานที่คล้ายคลึงกันสามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ได้ ที่สำคัญคือ การคัดเลือกแหล่งฝึกงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม รวมถึงการประสานความร่วมมือจากแหล่งฝึกงาน และอาจารย์นิเทศก์เพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้เกิดประสิทธิภาพ
2. หลักสูตรฝึกอบรมนี้ เหมาะสำหรับนักศึกษาฝึกงานที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน และมีเวลาพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 30 ชั่วโมง
3. สาขาวิชาที่ต้องการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ สามารถนำผลการประเมินการฝึกอบรม และเกณฑ์การผ่านหลักสูตรฝึกอบรมไปเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลรายวิชาการฝึกงาน

4. อาจารย์ผู้สอนสามารถนำแนวทางการฝึกอบรมทั้ง 5 ขั้นตอนในหลักสูตรฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่มีการเก็บข้อมูลภาคสนามได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อขยายผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายในการใช้หลักสูตรฝึกอบรมมีจำนวนเพิ่มขึ้นจะมีผลอย่างไร ทั้งในด้านวิธีการใช้หลักสูตรและด้านคุณลักษณะความพร้อมในการทำงานที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาฝึกงาน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อขยายผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ในกรณีแหล่งฝึกงานที่มีลักษณะการดำเนินงานแตกต่างกันจะส่งผลอย่างไรต่อการพัฒนาคุณลักษณะความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาฝึกงาน

เอกสารอ้างอิง

เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2556). *หลักสูตรอิงสมรรถนะ: กรอบหลักสูตรกลุ่มผลผลิต*. ค้นเมื่อ 26

มีนาคม 2559 จาก <https://thailanguageinstruction.wordpress.com>

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). *การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพมหานคร: วิพริ้นท์.

ทิพาพร สุจารี. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 2(2), หน้า 133-142.

ทิสนา แจมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี*

ประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

พรรณราย เทียมทัน, และอนุวัติ คุณแก้ว. (2554). การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. *ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 13(1), หน้า 7-16.

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2557). *หลักและเทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, และทัศนีย์ บุญเดิม. (2537). การสอนแบบ Research Based Learning. *วิธี*

วิทยาการวิจัย, 6(1), หน้า 1-14.

- สุรางค์ จันทวานิช. (2531). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ จันทวานิช. (2537). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางการปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). *ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ.2552-2561*. กรุงเทพมหานคร: สกศ.
- เสาวภา วิชาดี. (2554). การศึกษาในกระบวนทัศน์ใหม่: การเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน. *Executive Journal*, 31(3), หน้า 26-30.
- อาทิตย์ โพธิ์ศรีทอง, รจนา คลีฉายา, และประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2559). การพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีในศตวรรษที่ 21. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ*, 17(34), หน้า 39-50.
- อิสริณญา นิมพลี, พงศ์เทพ จิระโร, และสมศักดิ์ ลีลา. (2560). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมศักยภาพบุคลากรครูโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยาด้านการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 8(2), หน้า 15-35.
- Candlin, C. N. (1987). *The communicative teaching of English: Principle and an exercise typology*. London: Longman gro
- Ellis, R. (2004). *Task-based language learning and teaching*. New York: Oxford University Press.
- Evans, L., & Abbott, I. (1998). *Teaching and learning in higher education*. London: Cassell.
- Goldstein, I. L. (1993). *Training in organizations: Needs assessment, Development and evaluation*. California: Thomson Brooks/Cole Publishing Co.
- Kemmis, S., Mc Taggart, R., & Nixon, R. (2013). *The action research planner: Doing critical participatory action research*. New York: Springer.

- Sudsomboon, W. (2007). Construction of a competency-based curriculum content framework for mechanical technology education program on automotive technology subjects. *Proceedings of the ICASE Asian Symposium*. Pattaya, Thailand. Retrieved on 14 October 2015 from http://www.kmutt.ac.th/rippc/pdf/abs50/5030_03.pdf
- Skehan, P. (1996). A framework for the implementation of task based instruction. *Applied Linguistics*, 17, pp. 38-62.
- Willis, J. (1996). *A framework for task-based learning*. London: Longman.

Translated Thai References

- Chantavanich, S. (1988). *Data analysis in qualitative research*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Chantavanich, S. (1994). *Qualitative research methodology* (5th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Chimplee, I., Jiraro, P., & Lila, S. (2017). The development of model to enhance teachers competency in research by using participatory action research in Pattaya city school. *Journal of Graduate Research*, 8(2), pp.15-35. [in Thai]
- Khammani, T. (2012). *Science of teaching: Knowledge for effective learning management* (15th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2011). *Strategies education reform in the second decade 2552-2561 B.E.* Bangkok: Office of the Education. [in Thai]
- Office of the Higher Education Commission. (2009). *Thai qualifications framework for higher education. B.E. 2552*. Bangkok: Office of the Higher Education Commission. [in Thai]
- Phithiyanuwat, S., & Bunterm, T. (1994). Research-based learning instructional. *Journal of Research Methodology*, 6(1), pp. 1-14. [in Thai]

- Posrithong, A., Klechaya, R., & Susaorat, P. (2016). The teacher professional program development for enhancing the competences of music teachers in the 21st century. *Institute of Culture and Arts Journal Srinakharinwirot University*, 17(34), pp. 39-50. [in Thai]
- Sinlarat, P. (2014). *Principle and teaching for undergraduate students*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Sujaree, T. (2008). Factors affecting practical training efficiency of english program students, faculty of humanities and social sciences, Rajabhat Maha Sarakham University. *Rajabhat Maha Sarakham University Journal*, 2(2), pp. 133-142. [in Thai]
- Suthirath, C. (2014). *Curriculum development: Theory into practice* (2nd ed.). Bangkok: vprint. [in Thai]
- Tiamtan, P., & Koongaew, A. (2011). Development of professional experience program model for student at Petchabun Rajabhat University. *Phetchabun Rajabhat Journal*, 13(1), pp. 7-16. [in Thai]
- Tongaht, C. (2013). *Competency-based curriculum: A curriculum framework of outcomes*. Retrieved on 26 March 2016 from <https://thailanguageinstruction.wordpress.com> [in Thai]
- Wichadee, S. (2011). Education in the new paradigm: Research-based learning. *Executive Journal*, 31(3), pp. 26-30. [in Thai]

ผู้เขียน

นางสาวกรรณิการ์ สุพิชญ์

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

123 หมู่ 16 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

โทรสาร: 043-343454 โทรศัพท์: 081-4703393 อีเมล: nikaal3@hotmail.com

Author

Miss Kannika Supich

Program of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

123 M.16 Mittraparb Rd. Muang District, Khon Kaen Province 40002